

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 80

Vydána dne 19. prosince 1960

Cena 40 haléřů

OBSAH:

182. Vyhláška ministerstva zemědělství, lesního a vodního hospodářství o bezpečnosti práce při obsluze hospodářských zvířat

182

VYHLÁŠKA

ministerstva zemědělství, lesního a vodního hospodářství

ze dne 13. října 1960

o bezpečnosti práce při obsluze hospodářských zvířat

Ministerstvo zemědělství, lesního a vodního hospodářství stanoví v dohodě se zúčastněnými ministerstvy a Ústřední radou odborů podle § 10 odst. 1 zákona č. 67/1951 Sb., o bezpečnosti při práci, a podle § 7 zákona č. 51/1954 Sb., o bezpečnosti při práci v jednotných zemědělských družstvech a u jednotlivě hospodářících rolníků:

objektech a zařízeních zemědělských závodů,*)

- b) uložena jim orgány inspekce práce;
2. seznámit osoby, které obsluhují hospodářská zvířata (dále jen „ošetřovatelé“), s ustanoveními této vyhlášky a dbát na její dodržování.

Všobecná část

§ 1

(¹) Tato vyhláška se vztahuje na bezpečnost práce při obsluze koní, skotu a kanců (dále jen „hospodářská zvířata“).

(²) Obsluhou hospodářských zvířat se rozumí jejich ošetřování a jiné zacházení s nimi.

§ 2

(¹) Vedoucí zemědělských závodů, představenstva jednotných zemědělských družstev a ostatní chovatelé hospodářských zvířat (dále jen „chovatelé“) odpovídají za zajišťování bezpečné práce při obsluze hospodářských zvířat.

(²) Chovatelé jsou povinni:

1. činit všechna opatření nutná k zajištění bezpečné a zdravotně nezávadné práce při obsluze hospodářských zvířat, zejména opatření
 - a) stanovená touto vyhláškou, popřípadě předpisy o bezpečnosti při práci v provozních

§ 3

(¹) Obsluhu hospodářských zvířat mohou provádět jen osoby určené chovatelem k obsluze zvířat, které

- a) jsou — pokud se dále nestanoví jinak — starší 18 let,
- b) jsou tělesně i duševně způsobilé,
- c) byly napřed s obsluhou zvířat na pracovišti prakticky obeznámeny.

(²) Věkové omezení, uvedené v odstavci 1, se nevztahuje na učně, kteří vykonávají obsluhu hospodářských zvířat pod odborným dozorem v řádném učebním poměru a na žáky všeobecně vzdělávacích a odborných škol, kteří tuto obsluhu vykonávají pod odborným dozorem v rámci praktického výcviku.

§ 4

(¹) Chovatelé jsou povinni opatřit pro ošetřovatele ochranný oděv, obuv a ochranné pracovní pomůcky, jakož i hygienická zařízení v rozsahu, stanoveném příslušnými předpisy.**)

*) Vyhláška č. 135/1958 Ú. l., o bezpečnosti při práci v provozních objektech a zařízeních zemědělských závodů.

**) Směrnice pro poskytování ochranných oděvů, obuvi a pomůcek pracovníkům v zemědělství a pro vybavení společných zařízení v zemědělských závodech (poř. č. 7/1960 Věstníku ministerstva zemědělství).

[²] Ošetřovatelé jsou povinni při obsluze hospodářských zvířat používat ochranného oděvu, obuvi, ochranných pracovních pomůcek a hygienického zařízení.

§ 5

Hospodářská zvířata se zlozvyky, ohrožujícími bezpečnost ošetřovatelů, musí mít stálého ošetřovatele. Při změně ošetřovatele musí se chovatel postarat o to, aby nový ošetřovatel byl podrobně seznámen s vlastnostmi těchto zvířat.

§ 6

[¹] Přistoupení k hospodářským zvířatům a zacházení s nimi musí být klidné a rozhodné. Přistoupení k hospodářskému zvířeti musí předcházet upozornění hlasem, ke zvířeti, odpočívajícímu v leže, lze přistoupit teprve, až vstane.

[²] Bití a dráždění hospodářských zvířat je zakázáno.

§ 7

Vstupovat do zařízení pro ustájení hospodářských zvířat a jiných prostorů, vyhrazených hospodářským zvířatům (např. výběhy, ohraničené pastviny), mohou jen ošetřovatelé, chovatelé nebo osoby chovatelem určené. Výjimečně mohou do těchto prostorů vstupovat i jiné osoby, avšak jen se souhlasem chovatele a v doprovodu ošetřovatele nebo pracovníka chovatelem určeného.

§ 8

V zařízeních pro ustájení hospodářských zvířat je nutno zachovávat klid, zejména při obsluze zvířat, a udržovat pořádek a čistotu; chodby v těchto zařízeních musí být vždy volné. Zařízení pro ustájení zvířat je chovatel povinen vybavit dostatečným počtem osvětlovacích těles odpovídajících bezpečnostním předpisům a zajistit nouzové (noční) osvětlení a vhodné větrání. Vedení a vypínače elektrického proudu v těchto zařízeních musí být vodotěsné a dostatečně chráněné proti poškození.

§ 9

[¹] Při přepravě hospodářských zvířat po železnici nebo motorovým vozidlem (včetně přívěsného vozu) musí zvířata provázet ošetřovatel. Před naložením zvířat je ošetřovatel povinen se přesvědčit, zda podlaha, stěny a popřípadě střeška dopravního prostředku jsou pevné a nepoškozené a zda ze stěn a podlahy nevyčnívají hřebky nebo jiné ostré předměty. Zjištěné nedostatky je nutno před započatím přepravy odstranit.

[²] Při nakládání hospodářských zvířat je nutno použít stabilní nebo pojízdné (přenosné), náležitě zabezpečené rampy. Nakládací můstek musí být řádně připevněn. Velká hospodářská zvířata musí být v dopravním prostředku přivazována nakrátko a jednotlivě.

[³] Nakládání a vykládání hospodářských zvířat může provádět jen ošetřovatel nebo jiný pracovník za pomoci ošetřovatele.

Zvláštní část

Koně

§ 10

[¹] Koně ve stáji musí být odděleni pohyblivou přepážkou a pevně uvázáni za ohlávkou zpravidla dvěma vazáky (řetězy).

[²] Ve stáji bez pohyblivých přepážek (volných stájích) lze umístit jen klisny a hřebata.

[³] Koně ve volných stájích a boxech je třeba uvázat jen při podávání jadrného krmiva nebo při jejich čištění.

§ 11

Koně kopaví nebo kousaví musí být umístěni na konci stájové řady; tyto koně je nutno označit výstražnými tabulkami, a to i mimo stáj.

§ 12

[¹] Při čištění koně musí ošetřovatel stát vždy po boku koně. K čištění koně není dovoleno používat hřebíku; hřebíku lze používat jen k odstranění prachu a nečistoty z kartáče.

[²] Koně kopavé nebo kousavé lze čistit jen na stání; krmít je lze jen z krmné uličky, a není-li ve stáji, ze sousedního stání.

§ 13

[¹] Postroje musí být pevné, musí být udržovány v dobrém stavu a přizpůsobeny tak, aby koni nezpůsobovaly odřeniny a otlaky; postrojování koní do nevyhovujících postrojů je zakázáno.

[²] Před postrojením koně je ošetřovatel povinen koně nejdříve obrátit hlavou do stájové uličky, z níž se do stání vstupuje, a takto obráceného koně nejdříve nauzdit a pak postrojít. Koně kousavé je nutno opatřit náhubkem.

[³] Při vyvádění a vedení koně musí jít ošetřovatel po jeho levé straně a nesmí připustit, aby otěže, opratě nebo postraňky byly vláčeny po zemi; třmeny při vyvádění nebo vedení osedlaného koně nesmějí volně viset.

[⁴] Omotávání otěží nebo opratí kolem ruky nebo těla při vedení nebo řízení koně je zakázáno.

[⁵] Zaučování mladých koní v tahu a pod sedlem musí být svěřeno jen zkušenému pracovníku. Při zaučování koně v tahu musí být mladý kůň vždy zapřažen spolu s klidným starším koněm, zaučeným v tahu.

[⁶] Při zapřahání koní do vozu musí se ošetřovatel přesvědčit, zda je vůz v pořádku, zejména zda správně fungují brzdy. Vůz musí být při zapřahání koní zabrzděn; postraňky lze zapnout až

po zapnutí držáku na ojl. Zapřažení koně nesmí být ponechán bez dozoru dospělé osoby.

(²) Při nakládání na vůz musí být opratě připevněny tak, aby byly ošetřovateli snadno dosažitelné. Při popojždění vozu s nákladem (např. při svozu úrody) lze s vozem popojet jen po předchozím dorozumění s pracovníkem, který je na voze; při popojždění vozu nesmí pracovník na voze stát.

(³) Přetěžování vozu nad jeho únosnost nebo nad tažnou sílu zapřažených koní není dovoleno. Pavuzy a provazy musí být z nepoškozeného materiálu.

§ 14

Vést koně po veřejných komunikacích lze jen ve spřežení nejvýše o třech koních. Každé spřežení musí mít alespoň jednoho ošetřovatele. Koně kopaví nebo kousaví mohou být vedeni jen jednotlivě. Za vozem smějí být uvázáni nejvýše tři koně.

§ 15

Plavit koně je dovoleno jen bez postrojů a pod dozorem zkušeného pracovníka.

§ 16

(¹) Před připoutáním hřebce musí být klisna spoutána pevnými silnými provazy tak, aby je ošetřovatel mohl jednoduchým způsobem uvolnit. Ohon klisny musí být opatřen páskou.

(²) Při obsluze hřebců, používaných k plemennosti, nesmějí být zaměstnány ženy a osoby mladší 18 let.

§ 17

(¹) Podkovat koně smí jen zkušený podkovář; při podkování koně musí dbát, aby nebyla ohrožena bezpečnost jeho ani ostatních přítomných osob.

(²) Neklidného koně může podkovář podkovat jen, je-li kůň při podkování držen dalším pracovníkem. Při podkování koně kousavého nebo kopavého musí ošetřovatel předem podkováře na tuto vlastnost upozornit.

§ 18

Ostré zuby na podkovách používané v zimě je nutno ihned po příchodu koně do stáje odšroubovat.

§ 19

(¹) V letním období musí být koně opatřeni šabrákami (sítěmi) anebo chemickými prostředky k ochraně proti bodavému hmyzu.

(²) Ocasy a hřívky nesmějí být neúměrně zkracovány.

Plemenní býci

§ 20

(¹) Plemenný býk (dále jen „býk“) musí být ve stáji uvázán zpravidla za pevný dvojitý obojek

dvěma pevnými řetězy po každé straně volně procházejícími železnými kruhy, zapuštěnými hluboko a pevně do zdi pod žlabem; spodní konce řetězu musí být zařizeny tak, aby bez obtěžování zvířete řetěz napínaly, a opatřeny tak, aby neprošly železnými kruhy. Místo obojku může být použito pevných kovových kruhů upevněných na rozích zvířete [brýle].

(²) Je-li nutné uvazovat býky k dřevěným žlabům [např. při adaptacích stájí, výstavách] musí být učiněna vhodná opatření, která by zajišťovala bezpečnost ošetřovatelů.

§ 21

(¹) Při obsluze býků musí být kromě ošetřovatele přítomen ještě jeden pracovník, a to v takové vzdálenosti, aby mohl v případě potřeby poskytnout ošetřovateli pomoc.

(²) Při obsluze býka na stání musí ošetřovatel přimět nejdříve býka k tomu, aby se postavil šikmo stranou, a tak si zajistit volné místo k obsluze.

(³) Při řezání paznehtů je nutno vždy býka uvázat a zajistit vodící tyčí. Přítom musí být mimo paznehtáře přítomni ještě dva pracovníci, určení chovatelem.

§ 22

(¹) K bezpečnému ovládání býka slouží nosní kroužek, který se zvířeti nasazuje ve stáji jednoho roku. Nosní kroužek smí nasadit nebo vyměnit jen zkušený odborník.

(²) K snazšímu ovládání býka se zachycuje nosní kroužek pojistným řemenem nebo řetízem, upevněným kolem rohů.

§ 23

(¹) Býk musí být voděn vždy na vodící tyči, bezpečně zapnuté do nosního kroužku. Vodící tyč musí být asi 1,5 m dlouhá, pevná (zpravidla z tvrdého dřeva), na jednom konci s dostatečně širokou rukojetí a na druhém konci opatřena dvěma články pevného řetězu se speciální karabinou k zapnutí do nosního kroužku. K nasazení vodící tyče lze používat chytacího háčku.

(²) Při vedení býka musí jít ošetřovatel po jeho levé straně a držet vodící tyč tak, aby býka stále ovládal.

(³) K vedení býka může být použito místo vodící tyče též pevného lana. Býky, kteří mohou být voděni na laněch, určí v dohodě s ošetřovatelem chovatel.

(⁴) Býci ve stáji jednoho až dvou roků mohou být voděni na ohlávce a pevném provaze; přítom je nutno býka zajistit také provazem provlečeným nosním kroužkem. Býky v tomto stáji, kteří mají sklon k zlovykům, lze však vodit jen na vodící tyči [odstavec 1].

(³) Nebezpeční býci musí být vedeni na dvou vodících tyčích, popřípadě na dvou pevných lanech dvěma ošetřovateli, každým z jedné strany.

§ 24

(¹) Při zavádění býků do výběhů musí mít ošetřovatel pomocníka. Po zavedení býka do výběhu musí ošetřovatel předat vodící tyč pomocníkovi, který zůstane u hrazení výběhu. Pomocník odepne z vodící tyče býka teprve, když ošetřovatel opustí a uzavře výběh.

(²) Při odvádění býka z výběhu přitáhne pomocník býka k hrazení pomocí chytacího háčku za nosní kroužek tak, aby mohl nasadit vodící tyč. Ošetřovatel odstraní uzávěr výběhu a převezme od pomocníka mezi hrazením vodící tyč a býka odvede.

(³) Nelze-li přitáhnout býka z výběhu k hrazení způsobem uvedeným v odstavci 2 a jde-li o býka mírné povahy, může ošetřovatel provést chycení býka za přítomnosti pomocníka přímo ve výběhu.

§ 25

(¹) Před hromadným prováděním býků musí být býci svazováni na vývazišti. Stání vývaziště musí být pevně, pokud možno dlážděné.

(²) Při hromadném provádění býků musí být býk, který je na kraj levé strany, veden na vodící tyči nebo na pevném laně; ostatní býci musí být navzájem k sobě připoutáni za řemenové obojky nebo kovové kruhy a pojistnými řetízky za nosní kroužky. O způsobu hromadného provádění býků rozhodne chovatel.

§ 26

Při vyvazování býků na pastvě uvazují se býci řetězem za řemenový obojek nebo kovové kruhy k železnému kruhu, zapuštěnému v betonové kostce. Uvázání býka je zajištěno pojistným řemenem nebo řetízkem, připevněným k nosnímu kroužku.

§ 27

Ošetřovateli býků mohou být jen muži starší 18 let.

§ 28

(¹) Býci mírné povahy mohou být ustájeni v boxových stájích; výběr těchto býků provádí cho-

vatel. Každý box musí být opatřen volným průcho- dem do boxu nebo mít chráněné místo v rohu boxu.

(²) Do boxu vstupuje ošetřovatel jen za přítomnosti další osoby; při obsluze musí být býk uvázan.

(³) Při chytání býka musí být ošetřovatel vždy zevně boxu.

(⁴) Při vyhánění býka z boxu do výběhu je nutno otevřít dveře z venku směrem do výběhu. Mezi jednotlivými výběhy a při zdi stáje musí být volný průchod, aby mohl ošetřovatel při otevření dveří z boxové stáje do výběhu bezpečně projít do jiného volného výběhu nebo mlno výběh.

§ 29

Pro obsluhu býků při volném ustájení v salaších platí obdobně ustanovení § 28.

§ 30

Ostatní skot

(¹) Ostatní dospělý skot (včetně býků ve vý- krmu od 6 do 12 měsíců) musí být ve stáji — pokud nejde o volné ustájení — pevně a bezpečně uvá- zán. Ustanovení § 22 odst. 1 a § 23 platí jen pro býky ve výkrmu ve stáji alespoň jednoho roku se sklonem k zlovykům.

(²) Ošetřování a úpravu paznehtů těchto zvířat mohou provádět jen zkušení pracovníci.

(³) Připouštění krav a jalovic je třeba provádět v připouštědle, ve výjimečných případech mo- hou být připouštěny volně na pastvě.

(⁴) Při veterinárních a inseminačních úkonech a při tetování musí být přítomen další pracovník, určený chovatelem.

§ 31

Kanci

(¹) Kanci musí být umístěni v oddělených kot- cích nebo boudách s výběhy.

(²) Při vedení kance je nutno použít pevného asi 1,5 m dlouhého prutu.

§ 32

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlá- šení.

Mínistr:
Strougal v. r.

Vydávatel: Ministerstvo spravedlnosti — Redakce: Praha 1 Malá Strana, Tržiště 9 Telefon 498 41 až 49 — Administrace: Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů Praha, a p. Praha 1 Malá Strana, Tržiště 9 Telefon 498 41 až 49 — Vychází podle potřeby — Před- plátné na celý rok Kčs 198 —, na půl roku Kčs 54.—, na čtvrt roku Kčs 27 — Předplácet lze na dobu nejméně čtvrt roku, vždy jen k 1 každého kalendářního čtvrtletí — Zrušení odberu se uznává jen ke konci každého kalendářního čtvrtletí nej- později 10 dní před stanoveným datem — Frankované reklamy se uznávají jen dojdouli do 15 dnů po v/dání reklamované částky — Účet SBCS Praha 1, č. ú. 322 8062 — Novinová sazba povolena poštovním úřadem Praha 022, číslo 313-346 Bc-5. — Tiskárna: Knihárna 1, národní podnik v Praze 1-Malá Strana, Karmelitská 6.
Dobídací poštovní úřad Praha 022.